

PLAN VAN AANPAK IMPLEMENTATIE OMGEVINGSWET GEMEENTE ZEEWOLDE

1. Inleiding
2. Kader
3. Werkwijze
4. Acties
5. Organisatie uitvoering
6. Tijdbesteding
7. Financiën
8. Risicoparagraaf

1. Inleiding

De gemeenten staan de komende tijd voor een nieuwe uitdaging: De Omgevingswet. De Omgevingswet brengt de nodige veranderingen met zich mee. Deze hebben betrekking op zowel de inhoud, als de wijze waarop de gemeenten en andere betrokken partijen omgaan met de wet- en regelgeving op het terrein van de fysieke leefomgeving. De verwachting is dat de Omgevingswet half 2019 in werking treedt.

Een korte toelichting op de Omgevingswet is opgenomen in bijlage 1. De Omgevingswet is gericht op het bereiken en in standhouden van een goede fysieke leefomgeving. De wetgever benoemt daarnaast de volgende verbeterdoelen:

Gemeenten kunnen zelf invulling geven aan de wijze waarop zij de implementatie van de Omgevingswet vorm geven en de doelstellingen van de wet willen bereiken. Implementatie is maatwerk.

Dit is het Plan van Aanpak voor de implementatie van de Omgevingswet van de gemeente Zeewolde. In dit Plan van Aanpak wordt aangegeven welke acties de gemeente gaat ondernemen om zich voor te bereiden op de Omgevingswet. Het Plan van Aanpak kan worden gezien als het spoorboekje op basis waarvan de implementatie van de Omgevingswet binnen de gemeente Zeewolde wordt aangepakt.

2. Kader

Voorafgaande aan het benoemen van de acties is het goed om even stil te staan bij kaders van de implementatie en bij de doelen die de gemeente Zeewolde wil bereiken.

De gemeente Zeewolde benadert de implementatie en de mogelijkheden van de Omgevingswet op een realistische en pragmatische wijze. De gemeente Zeewolde zet in op het al lerende doen. Door zaken concreet op te pakken en uit te voeren wil de gemeente de Omgevingswet zich eigen maken.

De gemeente Zeewolde streeft er naar op het moment van invoering van de Omgevingswet in het voorjaar van 2019 zodanig te zijn voorbereid, dat zij volgens het gedachtegoed van de Omgevingswet kan werken en dat zij is voorbereid om de instrumenten te kunnen maken en te kunnen uitvoeren. Dit zowel wat betreft de inhoud, als de daarbij behorende werkwijzen en competenties.

Dit houdt in dat de gemeente Zeewolde ten tijde van de inwerkingtreding van de Omgevingswet in ieder geval de volgende doelen willen hebben bereikt:

- draagvlak voor de Omgevingswet bij het bestuur en het ambtelijk apparaat
- een goede afstemming en samenwerking met de ketenpartners

- een afgeronde inventarisatie van alle regels en beleid met betrekking tot de fysieke leefomgeving
- een standpunt en werkwijze hoe gekomen kan worden tot een omgevingsvisie en een omgevingsplan
- inzicht in de wijze waarop vorm en inhoud aan de participatie wordt gegeven
- digitaal kunnen werken conform de vereisten van de Omgevingswet

De inhoudelijke ambities van deze onderwerpen worden bepaald in het kader van de uitvoering van de acties. De gemeente acht het niet nodig hiervoor een afzonderlijk ambitiesdocument op te stellen.

3. Werkwijze

Dit Plan van Aanpak is op een interactieve wijze tot stand gebracht. Er is gewerkt met workshops. In de eerste workshop zijn de onderwerpen benoemd die in het Plan van Aanpak aan de orde moeten komen. Tijdens de tweede en derde workshop zijn deze onderwerpen nader besproken en omgezet in acties. De workshops hadden mede tot doel om meer bekendheid te geven aan de inhoud en de doelstellingen van de Omgevingswet. De workshops werden bemenst door ambtelijke medewerkers vanuit diverse disciplines.

4. Acties

Dit Plan van Aanpak bestaat uit acties. De acties geven vorm en inhoud aan hetgeen de gemeente Zeewolde wil hebben bereikt op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Een aantal acties loopt ook na de inwerkingtreding van de wet nog door.

De acties zijn opgenomen in het onderstaande schema.

Actie	2017				2018				2019				2020 e.v.			
Inventariseren en analyseren regels en beleid	←															
Analyseren beleidsruimte gemeente		←														
Opstellen omgevingsvisie									←							
Opstellen omgevingsplan													←			
Pilot omgevingsplan			←													
Ketenpartners en ketenbenadering	←															
Analyse Organisatie/werkwijzen			←													
Actief volgen ontwikkelingen geo/digitalisering	←															
Inventarisatie behoefte vormen participatie					←	→										
Bepalen aanpak participatie							←									
Aansturing Meerinzicht	←															
Organisatie, werkwijzen en	←															

maar ook via thema's of verordeningen. De hiervoor genoemde inventarisatie en analyse van beleid en regels is hiervoor een goede input. Het opstellen van het omgevingsplan is net als de omgevingsvisie een eigen project en heeft derhalve een eigen organisatie en aansturing.

Pilot omgevingsplan

Het opstellen van een omgevingsplan is waarschijnlijk een complexe opgave. Het is gewenst om voorafgaande daaraan de oefenen met een gebied of thema. Dit kan in de vorm van een pilot. Het betreft dan het opstellen van een bestemmingsplan, al dan niet met verruimde reikwijdte, voor een bepaald gebied of onderwerp. Op basis van deze pilot kunnen de nodige ervaringen met het omgevingsplan worden opgedaan en kan er bezien worden wat de gevolgen zijn voor de organisatie, de werkwijzen en de competenties. Dit levert naar verwachting nuttige praktijkinformatie op voordat het proces om te komen tot een formeel omgevingsplan wordt opgestart.

De pilot kan worden uitgevoerd in het kader van de Crisis- en herstelwet, maar kan ook daarbuiten plaatsvinden. Een pilot op basis van de Crisis- en herstelwet heeft het voordeel dat er op onderdelen kan worden afgeweken van huidige wet- en regelgeving.

De gemeente Zeewolde heeft reeds samen met de gemeente Almere een pilot in het kader van de Crisis- en herstelwet uitgevoerd. Dit betreft het bestemmingsplan Oosterwold. De lessen uit deze pilot kunnen bij de nieuwe pilot worden betrokken te leren

Participatie

Participatie speelt een belangrijke rol in de Omgevingswet. Om op een goede wijze uitvoering te geven aan de participatie, is het gewenst te weten hoe hiermee onder de Omgevingswet wordt omgegaan. De gemeente Zeewolde wil zich dan ook graag op dit onderwerp voorbereiden.

Hiertoe worden in het kader van de implementatie de volgende acties ondernomen:

- het opstellen van een lijst van mogelijke participanten;
- het nagaan aan welke vorm van participatie burgers en maatschappelijke groeperingen behoefte hebben
- het onderzoeken van adequate vormen en methoden van participatie welke kunnen worden ingezet.

Door het uitvoeren van deze acties weet de gemeente Zeewolde hoe zij om wil gaan met het onderwerp participatie na inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Keten

De Omgevingswet streeft naar soepel werkende overheidsinstanties en andere instanties die betrokken zijn bij de beleids- en besluitvorming. Hierbij kan worden gedacht aan de provincie, het waterschap, de regionale omgevingsdienst, de GGD en de veiligheidsregio. De gemeente onderschrijft dit doel van de Omgevingswet en streeft er naar om de samenwerking op een soepele wijze te laten verlopen.

De actie betreft het actief volgen van de activiteiten van de ketenpartners en het bepalen van eventuele nieuwe rollen, werkwijzen, processen en taken. Daarnaast zal de gemeente bij het uitvoeren van de acties daar waar gewenst ook actief de ketenpartners benaderen.

Digitalisering/ict

In het kader van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) staat bij alle overheden het nodige te gebeuren op het terrein van de digitalisering en het gebruik van geo-informatie. Hoe dit er voor de gemeente komt uit te zien en wat de gemeente moet doen is nog niet duidelijk.

De gemeente Zeewolde onderstreept wel de wenselijkheid van digitaal werken en het gebruik maken van geo-informatie.

De actie betreft het actief volgen van de ontwikkelingen ten aanzien van de digitalisering en ICT. Daarnaast is de actie gericht op het aansturen, begeleiden en opdracht geven aan Meerinzicht om ervoor te zorgen dat de gemeente ten tijde van de inwerkingtreding van de Omgevingswet digitaal kan werken en aan de geldende eisen kan voldoen.

Organisatie/werkwijzen

De Omgevingswet heeft mogelijk gevolgen voor de organisatie en de werkwijzen. Er komen immers nieuwe instrumenten, procedures en processen.

De actie betreft het analyseren van werkprocessen op veranderingen die mogelijk voortvloeien uit de nieuwe instrumenten, procedures en processen. Ook ontwikkelingen met betrekking tot de Wet vergunningverlening, toezicht en handhaving en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen worden in beschouwing genomen. De analyse wordt ook gevoed vanuit de resultaten, ervaringen en aandachtspunten van de acties.

Belangrijk aandachtspunt bij de doorlichting is de dienstverlening van de gemeente. Burgers, initiatiefnemers en anderen moeten zowel tijdens het implementatietraject als na de inwerkingtreding van de Omgevingswet op een goede wijze worden bediend. Het streven is erop gericht zijn dat zij ook meeprofiteren van de wijzigingen die eventueel worden doorgevoerd als gevolg van de implementatie van de Omgevingswet.

Competenties

Competenties zijn belangrijk voor een goede implementatie van de Omgevingswet. De betrokken medewerkers dienen te beschikken over de competenties die nodig zijn voor een goede implementatie en uitvoering van de Omgevingswet. Het is daarom gewenst in beeld te hebben welke competenties aanwezig zijn en welke in het kader van de Omgevingswet ontwikkeld moeten worden.

Dit kan worden bereikt door het uitvoeren van een scan naar de huidige en de nieuwe vereiste competenties. Vervolgens kan een traject voor competentie-ontwikkeling worden gestart. Hierbij kan worden aangesloten bij thans lopende trajecten. Belangrijk is dat medewerkers ondersteund worden bij de ontwikkeling van competenties. Afstemming met HRM is hierbij van belang.

Opleiding/trainingen

Essentieel voor een goede implementatie van de Omgevingswet is dat binnen de gemeentelijke organisatie voldoende kennis aanwezig is. Deze kennis is nodig voor het goed kunnen uitvoeren van de acties en voor het adviseren aan het bestuur over de implementatie.

De actie betreft het ervoor zorgdragen dat het vereiste kennisniveau aanwezig is en blijft. Tevens moet ervoor worden gezorgd dat de kennis binnen de organisatie op actieve manier wordt gedeeld.

Communicatie intern

Voor een goed gedragen implementatie van de Omgevingswet is het van wezenlijk belang om alle betrokkenen continu in kennis te stellen van de Omgevingswet, de ontwikkelingen rondom deze wet en van de uitvoering en resultaten van de implementatie-acties. Hiertoe wordt een communicatieplan opgesteld. Ambtelijke medewerkers en bestuurders moeten worden meegenomen in de Omgevingswet.

Communicatie extern

Ook de communicatie met derden is van belang. Burgers, bedrijven, verenigingen en instellingen moeten in kennis worden gesteld van c.q. betrokken worden bij de acties en resultaten van het implementatietraject.

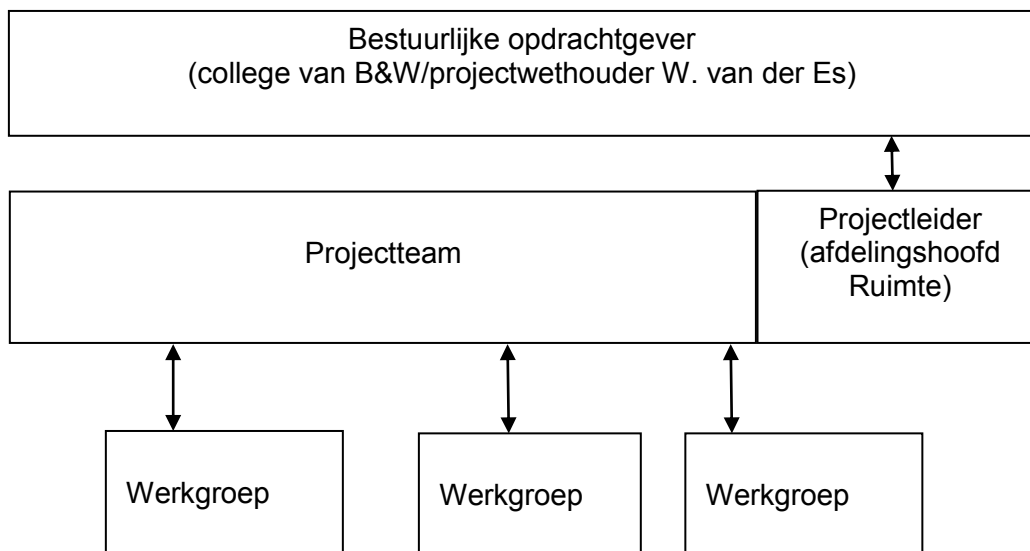
De wijze waarop de externe communicatie plaatsvindt wordt vorm en inhoud gegeven door de werkgroepen die met de acties aan de gang gaan.

5. Organisatie uitvoering

De uitvoering van de acties neemt enkele jaren in beslag. Het vraagt ook de nodige tijd, geld en energie van alle betrokkenen. Het is daarom nodig de uitvoering goed organisatorisch te borgen. Voorgesteld wordt dit vorm te geven door middel van projectgroepen en werkgroepen. Indien doelmatig kunnen de werkgroepen gebruik maken van de binnen de gemeente gehanteerde Scrum-methode. Met deze methode kunnen afzonderlijke acties in het Plan van Aanpak worden opgedeeld in behapbare onderdelen.

De Scrum-methode kan daarnaast helpen andere wijzen van werken te ontdekken en daarmee veranderingen eerder te bewerkstelligen.

De organisatorische verankering kan schematisch als volgt worden weergegeven.

Ter toelichting op de verschillende rollen kan nog het volgende worden opgemerkt.

Projectteam

Het projectteam bestaat uit het afdelingshoofd Ruimte en senior-beleidsmedewerkers van de afdelingen ruimte en bouwen. Het Projectteam begeleidt het implementatietraject. Rapportages aan de lijnorganisatie of het college van burgemeester en wethouders worden eerst besproken in het Projectteam.

Projectleider

De projectleider maakt onderdeel uit van het Projectteam. Hij is voorzitter van het Projectteam en heeft de rol van trekker en coördinator van het implementatietraject. Het Projectteam ondersteunt en adviseert de werkgroepen. De Projectleider is eindverantwoordelijk voor het implementatietraject.

Werkgroepen

De werkgroepen bestaan uit ambtelijke medewerkers die in staat zijn om de aan hen voorgelegde actie op een goede manier uit te voeren. De werkgroep voert een toegewezen actie uit en adviseert het projectteam. De werkgroep kan gebruik maken van de in Zeewolde bekende scrummethode. De werkgroepen worden ingesteld en aangestuurd door het projectteam. Aan de werkgroepen wordt meegegeven de voortgang regelmatig te evalueren en hierover aan het Projectteam te rapporteren.

6. Tijdsbesteding

Het uitvoeren van de acties neemt de nodige tijd. Het is gewenst hiervoor tijd in te plannen. Indien dit niet wordt gedaan, is de kans groot dat de uitvoering van de acties door de lopende werkzaamheden in de knel komt.

Binnen de ambtelijke organisatie en werkplanningen moet rekening worden gehouden met de volgende indicatieve tijdsbestedingen.

Bij het ramen van de uren is zo goed als mogelijk een inschatting gemaakt van de uitvoering van de acties. De urenraming ziet op die uren die extra moeten worden gemaakt om de Omgevingswet op een goede wijze te kunnen implementeren. Het gaat dus om die uren die anders niet gemaakt hadden hoeven worden.

Het is en blijft echter lastig om vooruit te kijken. De acties kunnen door veel interne en externe zaken worden beïnvloed. De acties vinden plaats in een dynamische omgeving. De ramingen zijn om deze reden indicatief.

Ook is uitgegaan van een gemiddeld aantal uur per deelnemer aan de werkgroepen terwijl de inzet per deelnemer kan verschillen.

Logischerwijs zijn de ramingen voor de korte termijn (2017) het beste in te schatten.

Het voorstel is om aan het begin van elk jaar de ramingen te bezien in het licht van de stand van zaken c.q. voortgang en de zaken die op dat moment spelen. Het kan gewenst of noodzakelijk zijn om op basis van de bevindingen de urenramingen aan te passen of het spoorboekje te wijzigen.

Actie	Uren pp 2017	Uren pp 2018	Uren pp 2019	Uren pp 2020
Projectteam	100	200	150	50
Inventariseren regels en beleid				
Tim van Zoonen, Sabine Strauss, André Vader, Kees Vos	50	50		
Analyseren beleidsruimte				
OFGV, André Vader, Sabine Strauss, Kees Vos	75	75	20	
Ketenpartners en - benadering				
Jan Willem Klaassen, André Vader, Kitty Polderman, opvolger Netty Wesley		50	50	25
Analyse Organisatie				
Wilco Meijer, Sabine Strauss, André Vader, Kees Vos, Carolien	50	100	100	50

Nicolai				
Competenties				
Karel Hamstra, Krista Nieborg, Joyce Tekke	20	20	20	20
Opleiding en trainingen				
Projectteam organiseert in-company bijeenkomsten. Deelnemers worden later bepaald.				
Participatie				
Desiree van Essen, John de Vries, Maarten de Boer, Anne Damstra		50	50	20
Digitalisering/ICT/Meerinzicht				
Alexander Beers, Carolien Nicolai, Jan Willem Klaassen, Sabine Strauss	50	100	100	50
Communicatie intern en extern				
Desiree van Essen, Carolien Nicolai	25	50	100	50
Pilot Omgevingsplan				
Marja Strootman, Maarten de Boer, Sabine Strauss	50	100		
Opstellen Omgevingsvisie (deels uitbesteed werk)				
Opstellen Omgevingsplan (deels uitbesteed werk)				

7. Financiën

Met de uitvoering van het Plan van Aanpak gaan investeringen gemoeid. Deze kunnen als volgt worden geraamd (afgerond en uitgaande van een indicatief uurtarief van € 100):

Actie	Kosten			
	2017	2018	2019	2020ev.
Intern				
Projectteam	30.000	60.000	45.000	15.000
Werkgroepen	145.000	200.000	200.000	100.000
Scrummasters (facultatief)	5.000	5.000	5.000	5.000
Begeleiden pilot omgevingsplan	5.000	10.000		
Extern				
Trainingen	5.000	25.000	15.000	5.000
Ondersteuning/inhuur advisering digitalisering/ICT	42.150	42.150	42.150	42.150
Applicaties/software	6.762	20.286	23.667	6.762
Kosten opstellen Pilot Omgevingsplan	10.000	20.000		
Extra kosten Omgevingsvisie en Omgevingsplan	45.090	47.943	98.351	79.359
Ondersteuning implementatie algemeen (stelpost)	10.000	20.000	20.000	5.000

Interne kosten	185.000	275.000	250.000	120.000
Externe kosten (inclusief digitalisering/ICT)	119.002	175.379	199.168	138.271

7. Toelichting digitalisering/ICT

Meerinzicht heeft de kosten voor digitalisering ingeschat. De kosten zijn verdeeld tussen twee posten:

- applicaties/software (op basis van de verdeelsleutel tussen de 3 gemeenten)
- ondersteuning/advisering digitalisering/ICT: deze kosten zijn inclusief aanpassen website en 2 fte voor begeleiding

8. Risicoparagraaf

Het Plan van Aanpak bestrijkt minimaal drie jaren. De uitvoering vindt plaats in een dynamische omgeving. Enerzijds vanwege het samenwerkingsverband (Meerinzicht), de ketenpartners en de burgers en maatschappelijke groeperingen van de gemeente Zeewolde en anderzijds vanwege een wetgeving die nog in beweging is en diverse nieuwe onderwerpen in zich heeft. Er liggen derhalve diverse risico's op de loer. Dit zijn onder andere:

- te weinig tijd om uitvoering te geven aan de acties
- geen prioriteit
- belemmeringen vanuit de samenwerkingsorganisatie
- onduidelijkheid van wetgeving
- wijziging van wetgeving (inhoudelijk en overgangsrecht)
- onvoldoende kennis
- onvoldoende bestuurlijk en ambtelijk draagvlak

Het bewaken van risico's ligt bij de Projectleider. Deze dient de risico's tijdig te onderkennen en in samenwerking met het Projectteam acties te ondernemen. Indien binnen de organisatie geen mogelijkheden zijn om de acties uit te voeren, dan dient bezien te worden of de werkzaamheden met behulp van derden uitgevoerd kunnen worden. Als dat ook niet mogelijk is, beziet het Projectteam of aanpassing van het Plan van Aanpak een oplossing is. Gelet op de gewenste voorbereiding, dient dit echter zoveel als mogelijk te worden voorkomen.